

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 7PP/63/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122010970
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Barbora Sopková
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2023:6122010970.1

Uznesenie

Okresný súd Banská Bystrica samosudcom JUDr. Barborou Sopkovou na verejnom zasadnutí konanom dňa 24. 01. 2023 o žiadosti odsúdeného S. V., R.. XX. XX. XXXX C. Q., o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, takto

rozhodol:

Podľa § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona sa žiadosť odsúdeného S. V., R.. XX. XX. XXXX C. Q., T. D. V. K.Č., V. Q., t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica - Kráľová, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zo dňa 09. 12. 2022, ktorý mu bol uložený trestným rozkazom Okresného súdu Zvolen sp. zn. OT/37/2018 zo dňa 08. 04. 2018 v spojení s uznesením Okresného súdu Zvolen sp. zn. OT/37/2018 zo dňa 03. 11. 2021 a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3Tos/136/2021 zo dňa 22. 12. 2021 o neosvedčení sa v skúšobnej dobe a nariadení výkonu trestu odňatia slobody v trvaní 24 (dvadsiatich štyroch) mesiacov so zaradením do ústavu so stredným stupňom stráženia, z a m i e t a.

odôvodnenie:

Žiadosťou doručenou súdu dňa 09. 12. 2022 žiadal odsúdený o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody z rodinných dôvodov.

Ústav na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica - Kráľová, kde odsúdený v súčasnosti vykonáva trest odňatia slobody, zaslal súdu hodnotenie, z ktorého vyplýva, že odsúdený do výkonu trestu nastúpil zo slobody predvedením dňa 06. 06. 2022 do Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica. Počas pobytu v tomto ústave neboli v správaní, vystupovaní a plnení povinností zaznamenané nedostatky. Pracovne zaradený nebol. Dňa 28. 06. 2022 bol odsúdený premiestnený na ďalší výkon trestu do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica - Kráľová. V rámci vnútornej diferenciacie bol odsúdený zaradený do „B“ diferencιαčnej skupiny, kde adaptácia na podmienky výkonu trestu odňatia slobody prebehla bez nedostatkov. Správanie a disciplína odsúdeného je na požadovanej úrovni, príkazy a pokyny personálu ústavu plní. V dokumentácii odsúdeného bol príslušníkom zboru evidovaný jeden nedostatok za neporiadok v osobných veciach. Do prednáškovej činnosti realizovanej pedagogickým personálom ústavu sa odsúdený nezapojil. Disciplinárne potrestaný či disciplinárnej odmenený nebol. V čase osobného voľna počúva rozhlas, sleduje televízne programy a hráva spoločenské hry. Do aktivít organizovaných v rámci kultúrno - osvetovej činnosti sa nezapája. Voľný čas v podmienkach výkonu trestu trávi pasívnym spôsobom. Dňa 27. 07. 2022 bol pracovne zaradený na nestrážené pracovisko a dohľadom Zedko ZVT, ktoré je zamerané na recykláciu elektronického odpadu. Pracovnú disciplínu na pracovisku dodržiava a pracovné postupy má dostatočne osvojené. Odsúdený je slobodný a bezdetný, kontakt udržiava s otcom a priateľkou. Právo na uplatnenie kontaktnej návštevy, videonávštevy, telefonovania a balíkov si doposiaľ neuplatnil. Vzťah s otcom sa javí na dobrej úrovni. Resocializačná prognóza sa javí ako menej priaznivá a riziko recidívy trestnej činnosti je stredné. Odsúdený čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie, preto sa neodporúča jeho žiadosti vyhovieť.

Súd vo veci podmieneného prepustenia určil termín verejného zasadnutia, na ktorom vykonal dokazovanie prečítaním listinných dôkazov a vypočul aj odsúdeného formou videokonferencie, s čím odsúdený výslovne vyjadril svoj súhlas pred jeho výsluchom na verejnom zasadnutí.

Odsúdený na verejnom zasadnutí zotrval na podanej žiadosti. Z doterajšieho trestu sa poučil, bol pre neho dostačujúcim. Má chorého otca, chcel by byť pri ňom, pri svojej mame a rodine. Chcel by im pomáhať a sa zamestnať. Zamestnať by sa mohol u pána E. Š. v okrese Lučenec na dohodu. Ide o osobu, ktorá pomáha aj jeho otcovi. Bude si plniť svoje povinnosti, spolupracovať so súdmi.

Prokurátor navrhol žiadosť odsúdeného zamietnuť, pretože u odsúdeného nie sú splnené materiálne podmienky. Poukázal na záver hodnotenia ústavu, ktorý je negatívny a podporne aj početnosť záznamov. Odsúdený bol podmienne prepustený, avšak aj keď sa v skúšobnej dobe osvedčil, následne bol súdom osemkrát potrestaný pre majetkovú trestnú činnosť. Bol mu uložený aj podmienený trest, no bol zmenený na nepodmienený.

Zástupca ústavu na výkon trestu odňatia slobody uviedol, že od vypracovania hodnotenia došlo k jednej pozitívnej zmene, kedy bol disciplinárne odmenený pochvalou za vzorné plnenie s pracovných povinností. Napriek tomu na záveroch hodnotenia trvá.

Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku o podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov alebo na návrh odsúdeného na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmienené prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.

Podľa § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona súd môže odsúdeného podmienne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieneného trestu odňatia slobody.

Z vyššie uvedených zákonných ustanovení vyplýva, že predpokladom podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody je kumulatívne splnenie troch podmienok, a to, že odsúdený vykonal už potrebnú časť z výmery všetkých uložených a nariadených trestov odňatia slobody, vo výkone trestu plnením svojich povinností a správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, t. j. že neexistuje pre spoločnosť príliš veľké riziko jeho recidívy. Citované ustanovenia vyjadrujú predovšetkým požiadavku pozitívnej prognózy budúceho správania sa odsúdeného, ktorá je nevyhnutným predpokladom pre podmienené prepustenie a musí pritom vyplývať zo zhodnotenia polepšenia odsúdeného, pričom očakávanie, že odsúdený po podmienenom prepustení povedie riadny život, musí byť dôvodné a založené na všestrannom zhodnotení jeho osobnosti, možnosti jeho nápravy a osobných pomerov, s prihliadnutím na účel trestu.

Odsúdený aktuálne vykonáva trest odňatia slobody uložený trestným rozkazom Okresného súdu Zvolen sp. zn. OT/37/2018 zo dňa 08. 04. 2018 v spojení s uznesením Okresného súdu Zvolen sp. zn. OT/37/2018 zo dňa 03. 11. 2021 a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3Tos/136/2021 zo dňa 22. 12. 2021 o neosvedčení sa v skúšobnej dobe a nariadení výkonu trestu odňatia slobody v trvaní 24 (dvadsiatich štyroch) mesiacov so zaradením do ústavu so stredným stupňom stráženia.

V odpise registra trestov má odsúdený evidovaných desať odsúdení prevažne za majetkovú trestnú činnosť, v jednom prípade za trestný čin lúpeže. Prvýkrát bol potrestaný, keď mal 20 rokov a to hneď dvakrát. Pri treťom odsúdení mu bol uložený podmienený trest, ktorého výkon bol ale neskôr nariadený. Z výkonu trestu odňatia slobody bol podmienne prepustený a v skúšobnej dobe sa aj osvedčil, no v páchaní trestnej činnosti pokračoval. Dopustil sa trestného činu lúpeže, ktorý trest vykonal ako nepodmienený. Po jeho vykonaní spáchal trestný čin krádeže, pričom mu bol uložený podmienený trest (trestný rozkaz Okresného súdu Zvolen sp. zn. OT/37/2018). Podmienky skúšobnej doby však evidentne nespĺnil a nevedol riadny život, v dôsledku čoho mu bol nariadený výkon trestu, pretože sa v skúšobnej dobe neosvedčil. Bol totiž trikrát súdom potrestaný za majetkovú trestnú činnosť.

Okrem toho bol trinásťkrát priestupkovo postihnutý, kedy ako chodec porušil pravidlá cestnej premávky, v jednom prípade aj v dôsledku požitia alkoholických nápojov. Okrem toho spáchal aj priestupky proti majetku, znečisťoval verejné priestranstvo, trikrát jazdil pod vplyvom alkoholu. Uvedených protiprávných konaní sa dopúšťal aj počas plynutia skúšobných dôb.

Pre podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody sa vyžaduje predovšetkým požiadavka pozitívnej prognózy budúceho správania sa odsúdeného, ktorá musí vyplývať zo zhodnotenia polepšenia odsúdeného, pričom očakávanie, že odsúdený po podmienenom prepustení povedie riadny život, musí byť dôvodné a založené na všestrannom zhodnotení jeho osobnosti, možnosti jeho nápravy a osobných pomerov s prihliadnutím na účel trestu.

K prvej podmienke na podmienené prepustenie súd konštatuje, že táto je splnená, keďže odsúdený už vykonal polovicu trestu potrebnú pre podmienené prepustenie.

Z hodnotenia ústavu vyplýva, že odsúdený vo výkone trestu odňatia slobody len čiastočne preukázal splnenie podmienok na podmienené prepustenie a aj napriek uloženiu disciplinárnej odmeny sa neodporúča ho prepustiť. Tým nie je naplnená druhá podmienka.

Ani tretia podmienka na podmienené prepustenie u odsúdeného nie je naplnená. V záveroch hodnotenie Ústavu tento konštatoval, že riziko sociálneho zlyhania odsúdeného je stredné. Rovnako z odpisu registra trestov je zrejmé, že odsúdený sa opakovane dopúšťa páchania trestnej činnosti. Odsúdenému boli opakovane ukladané podmienené tresty odňatia slobody, ktoré boli aj premenené na nepodmienené, a po ich výkone sa znova dopúšťal trestnej činnosti, z čoho vyplýva, že predchádzajúce odsúdenia a aj samotný výkon nepodmieneného trestu odňatia slobody mu nebol dostatočným ponaučením. Navyše k svojej trestnej činnosti nemá ani kritický, ani negatívny postoj.

Snažil sa súd presvedčiť, že rodina je pre neho všetkým a kvôli nim sa chce vrátiť domov, no nešpecifikoval, ako dospel k zmene svojho postoja. Rodinu mal odsúdený k dispozícii od svojho narodenia. Ani jedna etapa života a rodinné zázemie mu nebránilo v tom, že sa dopúšťal trestnej činnosti. Spáchal pri tom aj závažnú trestnú činnosť. Páchal opakovane majetkovú trestnú činnosť, zrejme motivovanú finančným či majetkovým ziskom. Nerešpektuje ani bežné spoločenské normy, kedy sa dopúšťa priestupkov.

Z uvedeného súd nemal za preukázané, že rodina je pre odsúdeného takou silnou motiváciou, aby sa zmenil. Navyiac, ani motivácia pracovať nebola preukázaná, pretože odsúdený identifikoval neznámu osobu, ktorá by ho mohla zamestnať na dohodu, no bez uvedenia druhu činnosti, ktorú by vykonával.

Ani vo výkone trestu odňatia slobody nie je aktívny, naopak je pasívny, nezapája sa nezapája sa do prednáškovej činnosti či kultúrno - osvetovej činnosti. Nezaujíma sa o predchádzanie trestnej činnosti, neuviedol žiadny dôvod, ktorý by preukazoval, že sa jeho postoj k trestnej činnosti zmenil, resp. že by si uvedomil nepriaznivé dôsledky doterajšej trestnej činnosti. Bol evidovaný jeden negatívny poznatok, naproti tomu bola mu udelená len jedna disciplinárna odmena, aj to až dňa 28. 12. 2022.

Po vykonaní dokazovania teda vyplynulo, že existuje značná obava, že predčasné ukončenie, resp. prerušenie výkonu trestu by mal za následok nenaplnenie účelu trestu tak, ako to predpokladá zákon a prevýchovná funkcia trestu by bola vážne narušená. Kriminálna minulosť odsúdeného a početnosť trestnej činnosti, zakladajú tiež dôvodnosť obavy, že by sa odsúdený po podmienenom prepustení mohol dopustiť ďalšej protiprávnej činnosti.

Súdu je, samozrejme, známy nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 36/2022 zo dňa 24. 05. 2022, v ktorom je, okrem iného, deklarované, že posúdenie predpokladu riadneho vedenia života v budúcnosti nemôže predstavovať mechanický odkaz na predchádzajúcu kriminálnu minulosť, avšak v konkrétnom prípade je nutné na kriminálnu minulosť odsúdeného prihliadnuť. Napriek pomerne mladému veku má odsúdený v registri trestov desať záznamov, pričom za prvú trestnú činnosť bol odsúdený v roku 2009 ako dvadsaťročný. K páchaniu trestnej činnosti sa teda opakovane vracia a aj vzhľadom na osobu odsúdeného a postoj k páchanej trestnej činnosti je dôvodný predpoklad, že by tomu tak bolo i v prípade podmieneného prepustenia na slobodu.

Odsúdený má právo žiadať o podmienené prepustenie, avšak na podmienené prepustenie nemá nárok. Podmienené prepustenie predstavuje výnimočnú výhodu pre odsúdeného, ktorý za splnenia podmienok zvyšok trestu nemusí vykonať v ústave. Podmienené prepustenie nie je pravidlom. Odsúdený musí spĺňať všetky tri vyššie uvedené podmienky na to, aby súd rozhodol v jeho prospech a podmienenčne ho prepustil z výkonu trestu odňatia slobody. Vzhľadom na uvedené, i napriek tomu, že odsúdený spĺňa formálnu podmienku (vykonanie potrebnej časti z výmery trestu) pre podmienené prepustenie, k naplneniu druhej ani tretej podmienky u odsúdeného nedošlo, keďže prevýchovný účel trestu sa u odsúdeného celkom nenapĺňa a s prihliadnutím na jeho predchádzajúcu kriminálnu minulosť nie je možné očakávať, že po podmienenčnom prepustení povedie riadny život.

Súd považuje vykonanie trestu odňatia slobody odsúdeným v celej jeho výmere za odôvodnené z hľadiska dosiahnutia účelu trestu, a preto návrh odsúdeného na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorú možno podať do troch pracovných dní od vyhlásenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici. Sťažnosť má odkladný účinok.